

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

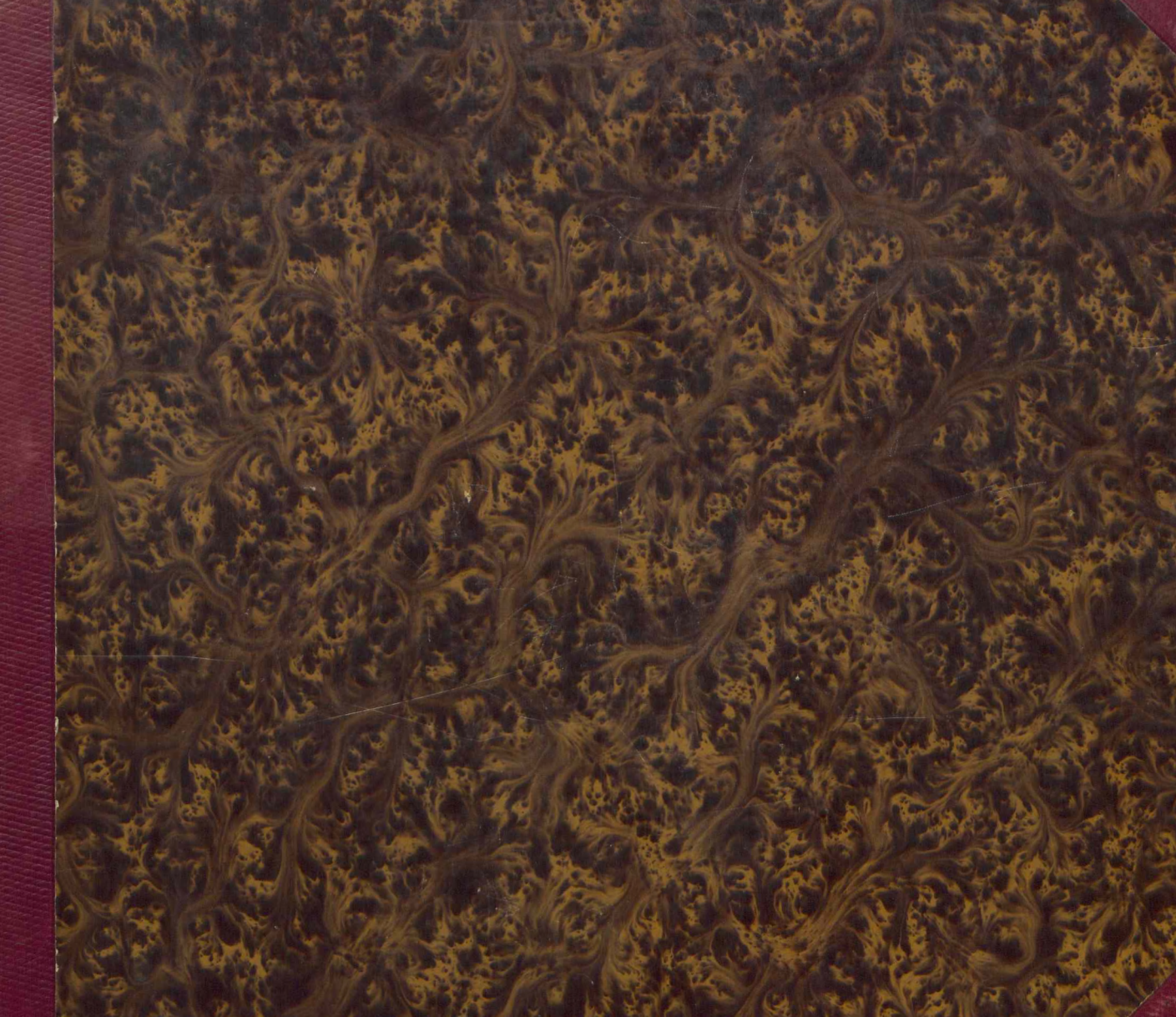
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

F. Eichardt del.

C. A. Reitzel's Forlag

J. W. Tegner & Kjøttenduff's 2:de inst.

VEIRUPGAARD

i Fyn.

VEIRUPGAARD

i Fyn.

En Wiis Vej øst for Odense i Marslev Sogn, Bjerge Herred, Odense Amt, ligger Vejrup, der var Herregaard i første Haldeel af det 16de Hundrebaar. I Aaret 1533 tilhørte den næmlig Hans Stigsen, der var af Witten Ulfeld. Han var gift med Fru Anne Friis og døde i Aaret 1546. Imedens han ejede Vejrup, tilhørte Vejlegaard (i Vejle Sogn, Salling Herred) Christoffer Dibeland, der var gift med Gertrud (Margrete) Stigsdatter, der ogsaa skal have været af Witten Ulfeld. Hvis denne Angivelse er den rette, har deres Søn Hans Christoffersen Dibeland, som Vejrup tilhørte i den anden Haldeel af samme Hundrebaar, arvet den efter Hans Stigsen, der døde barnløs. Han var Gaardens Ejer i Aaret 1580, da han tillige med en Søn af Christoffer Ulfeld til Vershave havde paabraget sig en Retsdag, der kunde have haft meget haarde Følger for dem. De mødte for Rigsraaderne Niels Kaas til Thaarupgaard, Peder Gyldenstjerne til Lhim, Peder Munk til Estrupgaard, Hr. Jørgen Lykke til Dvergaard, Jørgen Rosenkrands til Rosenholm, Jørgen Marsvin til Dybdal, Sten Brahe til Knudstrup og Manderup Parsberg til Hagesled, der skulde dømme i deres Sag. Indstænebe for Raadet vare de af Korfits Biffert til Næs, Lensmand paa Odense Gaard, som paa Kronens Vegne paatalte Sagen. Der

fremlagdes da et Tingsvidne af Bjerge Herreds Ting, udstædt i Januar f. A., at de paa Tinget havde overfaldet Herredsfogeden Knud Mule i Kærslinge, i det Hans Dibeland havde „banbet Knud Mule om tusende Pokker“, spændt Hanen paa sin Døse og stude den af imod ham; dog havde nogen stødt den til Side, saa at den gik af i Vejret. Hans medskyldige havde da bragt Herredsfogeden i Stæggot og kastet ham omkuld paa Tingstokken. Til sit Forvar fremlagde de et andet Tingsvidne af samme Herreds Ting, udstædt af nogle Mænd, der havde været paa Vershave hos dem begge. Heri paastodes det, at de ikke havde bragt til Tinge „med vred Hu eller værgenbe Gaand“, men for at svare til de Sager, hvorfor de vare hidfaldte; de havde aldeles ikke villet fornærme Dommeren eller nogen anden. Fru Hilleborg Tinius, Kلاس Daas Enke, og Fru Helvig Hardenberg, Erik Rosenkrands's Enke, havde støvnet dem for et Slyn, der var optaget over en Vej, liggende paa Vejrups Gnemærke, og da Hans Dibeland var kommen inden Tinge og vilde svare til Sagen, havde Dommeren allerede opmældt dette Slyn og vilde ikke bie saa længe, til hin kunde komme til Orde. Paa hans Indsigelse imod, at Sagen saa snart toges for, havde Fogeden sagt, at han ikke havde uspbig at vente, hvortil Hans Dibeland lod Ord falde

VEIRUPGAARD

i Fyn.

om, at Knud Mule skulde fange Stam i det gamle Hoved, hvilket Dommeren havde forventet saalunde, som om han havde kaldet denne en gammel Hund. I sin „ufesinlige Hastmodighed“ havde han da draget Hanen paa Bøfsen, der imod hans Villie var gaaet af. Nu stod Dommeren op fra sit Sæde og vilde høre Retten; men Hans Oibelaunds medskyldige gif hen til ham, lagde „med Lemfaldighed“ sin Haand paa Dommerens Bryst og bad ham sidde rolig og ikke bryde sig om Nigt, efterfom man vel før havde hørt en Bøfse' gaa af. Dette havde de gjort mere af Uvdsomhed end af ond Villie, og de troede nu, at Sagen maatte være afgjort med de Tingfreds-Væder, de havde maattet ubrede. Hertil svarede Rofvits Biffert, at de uden Hensyn til disse Væder dog ikke saaleeds maatte overfalde Dommeren, der stod i Kongens Sted, og han æstede nu endelig Dom i Sagen. Dommen løb saalunde, at efterdi det var godtgjort med Tingvidne, at de to Avelsmænd havde paa Tinge overfaldet en Dommer, der havde siddet i Kongens Sted for at hjælpe hver Mand efter Lov og Ret, og de intet havde fremført, hvormed de kunde afvise eller undskyldte denne Gjerning, og at de saalunde havde forgrebet sig paa Kongens Højhed, da borde dem desaarfaag at være i Kongens Naade og Unaade, d. e. deres Liv og Gods være Kongen hjemfaldne, med mindre Kongen vilde være naadig imod dem. Videt hade de ikke mistet; men de hade viselig maattet bøde alvorlig paa anden Naade for denne voldsomme og usømmelige Fremføert. I Mæret 1598 fik Hans Oibelaund en Stævning til næste Herredag af Fru Karen Dyrskte til Slumstrup (i Vesterhjland), Iver Vunges Enke, for 1 Gaard i Bitting (Nørre-Brodby Sogn, Salling Herred), som han først havde sat hendes afsøde Husbonde i Pant, hvorefter hun toende Gange senere havde laant ham Penge paa denne Gaard, for hvilke han havde udstæbt sin Haandskrift til hende; heri hade han udtalt, at Gaarden skulde være hendes, hvis Pengene ikke udrededes til den saftstaae Tid, hvorfor han da skulde have skyldgjørende Skjøde. For hans Vanhjemmels Skyld var Gaarden nu frabømt hende, uden at han efter Dommens Ordskyd havde udredet Pengene eller paa anden Naade holdt hende stækkeløs, hvilket han dog ved sin abelige Væder havde lovet hende.

Sagens Udfald hændes ikke. Hans Oibelaund opnaaede en høj Alder og bøde ugift.

Om Gaardens Ejere vides berefter intet før anden Halobel af det 17de Hundrebaar, da den tilhørte Bjørn Raas, som i Maj 1665 udstæbte Skjøde paa Kalkbæk Mølle (Nylirke Sogn, Nørvang Herred) til Erik Krag til Bramminge. Han bøde den 18de Januar 1671 i Dønsø; Jens Dircherob (bød som Biskop i Aalborg) kaldet ham i sine Dagbøger „en ret vel studeret, men i økonomiske Sager meget uvandtig Mand“. Han havde i Dønsø været Professor for Jakob Dircherobs Gjenbo, hvisaarfaag dennes Søn, den senere Biskop, var den 23de Januar med at holde Sigsgaet i den afsødes Hus indtil langt ud paa Natten.

Bjørn Raas bøde dog ikke som Ejer af Vejrup; thi allerede 1667 havde han solgt Gaarden til en Mand, hvis Efterkommere endnu eje den. Det var Hans Schrøder, Søn af en Sognefoged i Angel. Han var født den 28de Juni 1627 og havde fra Barndommen vist stor Lyft til Krigerstanden, men sundet nogen Modstand hos sin Fader. Indtil det 20de Aar lod han sig holde tilbage, men gif da til Tyskland, hvor han skal have tjent sig op fra menig Solbat til Ritmeister. Da han 1657 fik at vide, at der var uoget at udrette for en Krigsmand i Hjemmet, vendte han tilbage, og fik under Kjøbenhavn's Besiekring et Kompagni. Som Følge af det Mød, han da havde vist, fik han i Baaren 1659 det Hørvæ at være Kommandant paa Møn. Den 18de Maj lod Regeringen ham vide, at der skulde sendes ham de 6 Falkonetter og 6 Stykker Skyts med Munition m. m., som han havde udbedet sig, at Kapitajnen paa Skibet „Charitas“ skulde rette sig efter hans Paabud, saa og at der snarest skulde vorde sendt ham saa mange Skibe og Fartøjer som muligt; det øvrige overlod man til hans velkjendte Dydighed i Kronens Tjeneste. Fire Dage efter stredes der dog til ham, at efterfom nogle smeste Orlogsskibe laa paa Reben uden for Hovedstadens Havn og holdt Øje med denne, saa kunde han ikke for det første saa disse Stykker tilsendte. Efter et gøvt Modværge satte Svenskerne sig fast paa Møn. 1662 udnævntes Hans

VEIRUPGAARD

i Fyn.

Skrøder til Oberstlieutenant og Karet efter til Kommandant paa Hornholm. Den 22de August 1669 aables han under Navnet v. Løwenhielm, udnævntes senere til Dverste og 1674 til Generalmajor. Under Christian den femte udmærkede han sig især den 28de August 1677 i Slaget ved Uddevalla; af Obergeneralen Ulrik Frederik Gyldenløve var han med 3000 Ryttere sendt fra Hovedhæren i Vahus Len til denne Stad og stødte da under en tæt Raage paa en mere end 3 Gange stærkere svensk Hærskning under Grev Magnus Gabriel de la Gardie. Han angreb med Sabelen i Haanden og vandt en glimrende Sejer; 1000 Søndere dræbtes eller toges til Fange, og saa 14 Kanoner og hele Bagagen faldt i hans Hænder. I Begyndelsen af 1678 kom han med 4 norske Regimenter om Bord paa Niels Juels Flaade. Nogen blev saa Dage efter besat, og H. Løwenhielm udnævnt til Dens Kommandant. 1679 var han atter med en Hærskning om Bord paa Flaaden. 1686 udnævntes han til Generallieutenant, Karet efter flyttede han til Vejrup, hvor han døde som Ridder af Danebroge den 2den Martz 1699, og han fik sit Hvilested i Marslev Kirke. Ligeledes var han Ejer af Sellsbjerg og Sanderumgaard. Han havde ingen Søn og valgte derfor Hans Gjedde, Søn af hans yngre Datter Fru Sofie Amalie, gift med Frederik Eiler Gjedde til Nordflod og Hindemad, til sin Hovedarving, imod at Arvingen optog Navnet Løwenhielm; men denne Dattersøn døde i en Alder af næppe 10 Aar 1697. Som Følge heraf arbejdede Gaarden ved Generalens Hæfgang af den ældste Datter Fru Katharine Hedevig og hendes Mand Generalmajor og Dverste for det Oplandske Regiment Kasper Christoffer Brokkenhus, Søn af Johan Brokkenhus til Seber Kloster og Fru Anne Rankau. Ved hans Død tilfaldt Gaarden Sønnen Hans Brokkenhus-Løwenhielm, hvilket sidste Navn han havde optaget efter Vestsfaderens Villie. Han var sødt 1679 og opnaaede ligeledes Generalmajors Rang; foruden Vejrup ejede han de skønneste Hovedgaarde Sellsbjerg, Hindemad, Nordflod, Kammehave og Sanderumgaard, hvilket sidste Gaard han bortforpagtede imod en aarlig Afgift af 100 Rdlr., som Forpagteren dog skal have sluppet for at

ubrede imod at tjene Generalen som Barbeer. Hans Hustru var Fru Ide Gersdorff, Datter af Generallieutenant Frederik Gersdorff til Brangstrup og Fru Edel Krag. Han døde 1734, og Gaarden arbejdede da af hans anden Søn Major Erik Brokkenhus-Løwenhielm, der var gift med Fru Edel Dyre, Datter af Falck Dyre og Fru Margrete Rabsteen. Ved hans Hæfgang 1762 i en Alder af 52 Aar arbejdede Sønnen Hans Brokkenhus-Løwenhielm Gaarden. Han giftede sig med sit Søstnebarn Ide Sofie v. Bülow, hvis Moder var hans Fæster Fru Bibekke Magdalene, Faderen var Major Christian Bind Bülow. Han døde 38 Aar gammel 1781, og Gaarden tilfaldt hans anden Søn, efter som den ældste var død før Faderen; Arvingen var den Gang itkun 10 Aar gammel. Hans Navn var Hans Frederik Johan Brokkenhus-Løwenhielm, og han opnaaede Oberstlieutenants Rang. I sine unge Dage skal han have haft særdeles godt Greb paa at sætte i Omløb de mange Penge, som hans Vestsfader havde faaet med sin Hustru, om hvem det heber, at hun førte med sig til Vejrup 2 Rister fulde af Guld og Sølv. Den unge, sødste Mand skal efter Sagnet have ladet lægge Søstlo under sin Ridehests Hove, og bispe sade saa løse, at de maatte falde af, naar Hesten kom i Løb, til stor Glæde for Marslev Sogneboer, der hver Gang Majoren red ud, strømmede til for at opsætte Sølvstøene og de Sølvpenge, som Rytteren i Haandfulde kastede ud til højre og venstre. Han døde som Kammerherre 1851. Hans Hustru var Kathrine v. Bülow. Efter hans Død overtoges Ejendommen af en af Sønnerne, Ritmester og senere Hoffjægermester Johan Bülow Brokkenhus-Løwenhielm, der havde tjent Fædrelandet som Lieutenant i Krigen 1848—50. Han har i de sidste 13 Aar meget forbedret denne Ejendom og havde netop fuldført sin Plan i den Henseende, da han i Vinteren 1868 bortfaldtes fra denne Verden. Gaarden tilhører nu hans Enke Fru Julie Brokkenhus-Løwenhielm, sødt Hansen.

Hovedbygningen er godt istandsat af den sidst afdøde Ejer, der ogsaa har opført nh Udhuse.

VEIRUPGAARD

i Fyn.

I Aaret 1852 havde selve Hovedgaarden Vejrup 53 Tdr. 5 Sspr. 1 Fbd. $1\frac{1}{2}$ Alb. Ager og Engs Hartkorn, af Gødet var der den Gang tilbage: 5 Fæstegaarde med 16 Tdr. 2 Sspr. „ Fbd. $2\frac{1}{2}$ Alb. Hartkorn og 42 Fæstehuse, hvoraf 7 jordløse. Gaardens hele Ager og Engs Hartkorn var 84 Tdr. 4 Sspr. 2 Fbd. „ $\frac{3}{4}$ Alb. Nu er dette Hartkorn 45 Tdr. 2 Sspr. Arealen er 400 Tdr. Land Ager og Eng. Hertil kommer Nonnebogaard i Birkenbe Sogn

med 165 Tdr. Land Ager, Eng og Løvemoose med 11 Tdr. 3 Sspr. 2 Fbd. „ $\frac{1}{2}$ Alb. Ager og Engs Hartkorn. Stoven er 100 Tdr. Land stor med „ Tde. 6 Sspr. 1 Fbd. Stovskubes Hartkorn. Til Vejrup hører en Vejr- og Vandmølle. Gødet er nu næsten aldeles bortfolgt; det hele Ager og Engs Hartkorn er 59 Tdr. Til Gaarden høre Marslev og Birkenbe Kirker med Kirkeiende.

